

I

(Законодателни актове)

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2020/558 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 23 април 2020 година

за изменение на регламенти (ЕС) № 1301/2013 и (ЕС) № 1303/2013 по отношение на специалните мерки за предоставяне на изключителна гъвкавост за използване на европейските структурни и инвестиционни фондове в отговор на избухването на COVID-19

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 177, 178 и 322, параграф 1, буква а) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Сметната палата ⁽¹⁾,

след консултация с Европейския икономически и социален комитет,

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Държавите членки са засегнати по безпрецедентен начин от последиците от избухването на COVID-19. Настоящата криза, засягаща общественото здраве, възпрепятства растежа в държавите членки, което от своя страна утежнява ситуацията със сериозния недостиг на ликвидност, дължащ се на внезапното и значително нарастване на необходимите публични инвестиции в техните системи на здравеопазване и в други сектори на техните икономики. Това доведе до извънредна ситуация, за справяне с която са необходими специални мерки.
- (2) В отговор на кризата, засягаща общественото здраве, регламенти (ЕС) № 1301/2013 ⁽³⁾ и (ЕС) № 1303/2013 ⁽⁴⁾ на Европейския парламент и на Съвета вече бяха изменени с Регламент (ЕС) 2020/460 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾, за да се даде възможност за повече гъвкавост при изпълнението на програмите, подпомагани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд (ЕСФ) и Кохезионния фонд (наричани заедно по-долу „фондовете“), както и от Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР). С цел да се повиши

⁽¹⁾ Становище от 14 април 2020 г. (все още не публикувано в Официален вестник).

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 17 април 2020 г. (все още не публикувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 22 април 2020 г.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1301/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно Европейския фонд за регионално развитие и специални разпоредби по отношение на целта „Инвестиции за растеж и работни места“, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1080/2006 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 289).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 320).

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) 2020/460 на Европейския парламент и на Съвета от 30 март 2020 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013 и (ЕС) № 508/2014 във връзка със специални мерки за мобилизиране на инвестиции в системите на здравеопазване на държавите членки и в други сектори на техните икономики в отговор на избухването на COVID-19 (Инвестиционна инициатива в отговор на коронавируса) (ОВ L 99, 31.3.2020 г., стр. 5).

ефективността на мерките в отговор на настоящата криза, засягаща общественото здраве, обхватът на подпомагането от ЕФРР бе значително разширен.

- (3) Сериозните отрицателни последици за икономиките и обществата в Съюза обаче продължават да се изострят. Поради това, с цел да се позволи на държавите членки да отговорят на тази безпрецедентна криза, засягаща общественото здраве, е необходимо да им се предостави извънредна допълнителна гъвкавост, като се увеличи възможността за мобилизиране на цялата неизползвана подкрепа от фондовете.
- (4) С цел да се облекчи тежестта върху държавните бюджети при отговора на кризата, засягаща общественото здраве, на държавите членки следва по изключение да се позволи да поискат за програмите по политиката на сближаване ставка на съфинансиране от 100 %, която да се прилага за счетоводната 2020 – 2021 година, в съответствие с бюджетните кредити и при наличието на финансиране. Въз основа на оценка на прилагането на тази извънредна ставка на съфинансиране Комисията може да предложи удължаване на срока на действие на тази мярка.
- (5) Следва да се предвидят или разширят възможностите за прехвърляне на финансови средства по цел „Инвестиции за растеж и работни места“ между ЕФРР, ЕСФ и Кохезионния фонд, така че да се предостави допълнителна гъвкавост на държавите членки за преразпределяне на средствата с цел предоставяне на съобразени с конкретните условия мерки за противодействие на кризата, засягаща общественото здраве. Освен това предвид широкото отражение на кризата, засягаща общественото здраве, по изключение — и при същевременното съблюдаване на заложените в Договора цели на политиката на сближаване — следва да се разширят възможностите за държавите членки за прехвърляния между категориите региони. Такива прехвърляния следва да не засягат средствата по цел „Европейско териториално сътрудничество“, допълнително разпределените средства за най-отдалечените региони, подкрепата за Инициативата за младежка заетост или за Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица.
- (6) С цел да се позволи на държавите членки бързо да използват наличните средства в отговор на избухването на COVID-19 и предвид факта, че поради напредналия етап на изпълнение на програмния период 2014—2020 г. преразпределянето на ресурсите може да се отнася само до средствата, налични за програмиране за 2020 г., е оправдано държавите членки по изключение да бъдат освободени за остатъка от програмния период от задължението да спазват изискванията за тематична концентрация.
- (7) С цел да се позволи на държавите членки да се фокусират върху необходимите мерки в отговор на избухването на COVID-19 и да се намали административната тежест, някои процедурни изисквания, свързани с изпълнението на програмите и одитите, следва да бъдат опростени. По-специално, за остатъка от програмния период споразуменията за партньорство следва да не се изменят — за да се отразят предишни изменения в оперативните програми или за да се въведат други изменения. Крайните срокове за предаване на годишните доклади за изпълнението за 2019 г. и за предаването на обобщения доклад на Комисията, изготвен въз основа на тези годишни доклади за изпълнението, следва да се отложат. Що се отнася до фондовете и ЕФМДР, за счетоводната 2019—2020 г. следва изрично да се предвиди разширяване на възможността за одитните органи да използват нестатистически извадков метод.
- (8) Целесъобразно е да се уточни, че по изключение следва да се приемат за допустими разходите за завършените или напълно осъществените операции за укрепване на капацитета за реагиране при кризи в контекста на избухването на COVID-19. Следва да е възможно тези операции да могат да бъдат избрани дори преди Комисията да е одобрила необходимото изменение на програмата. Следва да бъде предвидена специална уредба, при която избухването на COVID-19 да може да се счита за причина, дължаща се на форсмажорни обстоятелства в контекста на отмяната на поети бюджетни задължения.
- (9) С цел да се намалят административната тежест и забавянията, когато са необходими изменения на финансовите инструменти с цел ефективен отговор на кризата, засягаща общественото здраве, за остатъка от програмния период следва да отпадне изискването за преглед и актуализиране на предварителната оценка, както и за актуализиране на бизнес планове или равностойни документи като част от документи, удостоверяващи, че предоставената подкрепа е използвана по предназначение. Възможностите за подпомагане на работен капитал чрез финансови инструменти по Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) следва да бъдат разширени.
- (10) С цел държавите членки и регионите да могат пълноценно да се възползват от подкрепата по линия на фондовете и ЕФМДР, за определянето на размера на плащането на окончателното салдо в края на програмния период следва да се предвиди допълнителна гъвкавост.

- (11) С цел да се улеснят разрешените по силата на настоящия регламент прехвърляния, за тези прехвърляния, предложени в настоящия регламент, не следва да се прилага условието по член 30, параграф 1, буква е) от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁾ за използване на бюджетните кредити за същата цел.
- (12) С цел да се осигури съгласуваност между, от една страна, възприетия подход при Временната рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на настоящия епидемичен взрив от COVID-19 и правилата за предоставяне на помощта *de minimis* и, от друга — условията за подпомагане по линия на ЕФРР на предприятията в затруднено положение, Регламент (ЕС) № 1301/2013 следва да бъде изменен, за да се позволи подпомагането на такива предприятия при тези специфични обстоятелства.
- (13) Тъй като целите на настоящия регламент, а именно да се отговори на въздействието на кризата, засягаща общественото здраве, като се осигури гъвкавост на подпомагането по линия на европейските структурни и инвестиционни фондове, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците на предложеното действие, могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (14) Предвид неотложния характер на ситуацията, породена от избухването на COVID-19, настоящият регламент следва да влезе в сила в деня на публикуването му в Официален вестник на Европейския съюз.
- (15) Предвид избухването на COVID-19 и неотложната необходимост от действия в отговор на настъпилата криза, засягаща общественото здраве и социалните и икономически последици от нея, е уместно да се предвиди изключение от срока от осем седмици, посочен в член 4 от Протокол № 1 относно ролята на националните парламенти в Европейския съюз, приложен към ДЕС, към Договора за функционирането на Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия,
- (16) Поради това регламенти (ЕС) № 1301/2013 и (ЕС) № 1303/2013 следва да бъдат съответно изменени,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Изменение на Регламент (ЕС) № 1301/2013

В член 3, параграф 3 буква г) от Регламент (ЕС) № 1301/2013 се заменя със следното:

„г) предприятията в затруднено положение, така както са определени в правилата на Съюза за държавните помощи; предприятията, които получават подкрепа при спазване на Временната рамка за държавните помощи (*) или регламенти (ЕС) № 1407/2013 (**), (ЕС) № 1408/2013 (***) и (ЕС) № 717/2014 (****) на Комисията, не се считат за предприятия в затруднено положение за целите на настоящата буква;

(*) ОВ С 91 I, 20.3.2020 г., стр. 1.

(**) Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* (ОВ L 352, 24.12.2013 г., стр. 1).

(***) Регламент (ЕС) № 1408/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* в селскостопанския сектор (ОВ L 352, 24.12.2013 г., стр. 9).

(****) Регламент (ЕС) № 717/2014 на Комисията от 27 юни 2014 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* в сектора на рибарството и аквакултурите (ОВ L 190, 28.6.2014 г., стр. 45).“

(6) Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

Член 2

Изменения на Регламент (ЕС) № 1303/2013

Регламент (ЕС) № 1303/2013 се изменя, както следва:

- 1) във втора част, дял II се добавя следната глава:

„ГЛАВА V

Извънредни мерки за използване на европейските структурни и инвестиционни фондове в отговор на избухването на COVID-19

Член 25a

Извънредни мерки за използване на европейските структурни и инвестиционни фондове в отговор на избухването на COVID-19

1. Чрез дерогация от член 60, параграф 1 и член 120, параграф 3, първа и четвърта алинея, по искане на държава членка, спрямо декларираните разходи по една или няколко приоритетни оси от програма, подкрепена от ЕФРР, ЕСФ или Кохезионния фонд, включени в заявленията за плащане през счетоводната година, започваща на 1 юли 2020 г. и приключваща на 30 юни 2021 г., може да се приложи ставка на съфинансиране в размер на 100 %.

Исканията за промяна на ставката на съфинансиране се подават в съответствие с посочената в член 30 процедура за изменението на програми и се придружават от преразгледана програма или програми. Ставката на съфинансиране от 100 % се прилага само ако съответното изменение на оперативната програма бъде одобрено от Комисията преди подаването на окончателното заявление за междинно плащане в съответствие с член 135, параграф 2.

Преди да подадат първото заявление за плащане за счетоводната година с начало 1 юли 2021 г., държавите членки нотифицират таблицата, посочена в член 96, параграф 2, буква г), подточка ii), в която се потвърждава ставката на съфинансиране, приложима през приключилата на 30 юни 2020 г. счетоводна година за приоритетите, обхванати от временното увеличение на 100 %.

2. В отговор на избухването на COVID-19 наличните за програмиране за 2020 г. средства по цел „Инвестиции за растеж и работни места“ могат по искане на държава членка да бъдат прехвърляни между ЕФРР, ЕСФ и Кохезионния фонд, независимо от процентите, посочени в член 92, параграф 1, букви а)–г).

За целите на тези прехвърляния изискванията по член 92, параграф 4 не се прилагат.

Прехвърлянията не засягат средствата, разпределени в съответствие с член 92, параграф 5 за Инициативата за младежка заетост, нито разпределените в съответствие с член 92, параграф 7 по цел „Инвестиции за растеж и работни места“ за помощ за най-нуждаещите се лица.

Прехвърлените между ЕФРР, ЕСФ и Кохезионния фонд средства по настоящия параграф се усвояват според правилата на фонда, към който са прехвърлени.

3. Чрез дерогация от член 93, параграф 1 и в допълнение към предвидената в член 93, параграф 2 възможност, наличните за програмиране за 2020 г. средства могат, по искане на държава членка, да бъдат прехвърлени между категориите региони в отговор на избухването на COVID-19.

4. Исканията за прехвърляне по параграфи 2 и 3 от настоящия член се подават в съответствие с посочената в член 30 процедура за изменение на програмите, като те трябва да са надлежно обосновани и да се придружават от преразгледаната програма или програми, в които, когато е приложимо, са посочени прехвърлените суми по фонд и по категория региони.

5. Чрез дерогация от член 18 от настоящия регламент и от уреждащите отделните фондове регламенти, изискванията за тематична концентрация съгласно настоящия регламент или съгласно уреждащите отделните фондове регламенти не се прилагат спрямо разпределенията на финансови средства, посочени в подадените искания за изменение на дадена програма, или в прехвърлянията, нотифицирани съгласно член 30, параграф 5 от настоящия регламент на или след 24 април 2020 г.

6. Чрез дерогация от член 16, считано от 24 април 2020 г., споразуменията за партньорство не се изменят и измененията в програмите не водят до изменение на споразуменията за партньорство.

Чрез дерогация от член 26, параграф 1, член 27, параграф 1, член 30, параграф 1 и член 30, параграф 2, считано от 24 април 2020 г., съгласуваността на програмите и на изпълнението им със споразумението за партньорство не се проверява.

7. Член 65, параграф 6 не се прилага за операциите за укрепване на капацитета за реагиране при кризи в контекста на избухването на COVID-19, съгласно посоченото в член 65, параграф 10, втора алинея.

Чрез дерогация от член 125, параграф 3, буква б) такива операции могат да бъдат избирани за подпомагане от ЕФРР или ЕСФ преди одобряването на изменената програма.

8. За целите на член 87, параграф 1, буква б), когато избухването на COVID-19 се посочи като причина, дължаща се на форсмажорни обстоятелства, информацията за сумите, които не е било възможно да се включат в заявление за плащане, се предоставя обобщено по приоритет при операциите с общ размер на допустимите разходи под 1 000 000 EUR.

9. Чрез дерогация от сроковете в уреждащите отделните фондове регламенти, посоченият в член 50, параграф 1 годишен доклад за изпълнението на програмата през 2019 г. се представя до 30 септември 2020 г. за всички европейски структурни и инвестиционни фондове. Представянето през 2020 г. на обобщения доклад, изготвен от Комисията в съответствие с член 53, параграф 1, може да бъде съответно отложено.

10. Чрез дерогация от член 37, параграф 2, буква ж), когато с оглед на ефективния отговор на избухването на COVID-19 се налагат промени във финансовите инструменти, не се изисква нито преразглеждане, нито актуализиране на предварителните оценки.

11. Когато съгласно член 37, параграф 4, втора алинея от настоящия регламент финансовите инструменти предоставят подкрепа под формата на работен капитал за МСП, не се изисква удостоверителните документи да съдържат нови или актуализирани бизнес планове, или равностойни документи и доказателства за това, че предоставеното чрез финансовите инструменти подпомагане е използвано по предназначение.

Чрез дерогация от Регламент (ЕС) № 1305/2013, такова подпомагане може да бъде предоставено и от ЕЗФРСР за мерките, посочени в Регламент (ЕС) № 1305/2013 и свързани с изпълнението на финансовите инструменти. Тези допустими разходи не надвишават 200 000 EUR.

12. За целите на член 127, параграф 1, втора алинея, избухването на COVID-19 представлява надлежно обоснован случай, на който одитните органи могат да се позоват въз основа на професионалната си преценка, за да използват нестатистически извадков метод за счетоводната година, започваща на 1 юли 2019 г. и приключваща на 30 юни 2020 г.

13. За целите на прилагането на член 30, параграф 1, буква е) от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета (*), спрямо прехвърлянията по параграфи 2 и 3 от настоящия член не се прилага условието бюджетните кредити да се използват за същата цел.

(*) Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).“;

2) в член 130 се добавя следният параграф:

„3. Чрез дерогация от параграф 2, приносът от фондовете или ЕФМДР чрез плащане на окончателното салдо за всеки приоритет по фонд и по категория региони през последната счетоводна година не надвишава с повече от 10% приноса на фондовете или ЕФМДР за всеки приоритет по фонд и по категория региони, както е определен в решението на Комисията за одобряване на оперативната програма.

Приносът от фондовете или ЕФМДР чрез плащане на окончателното салдо през последната счетоводна година не надвишава декларираните допустими публични разходи или приноса от всеки фонд и категория региони за всяка оперативна програма, както е определено в решението на Комисията за одобряване на оперативната програма, което от двете е по-малко.“.

Член 3

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня на публикуването му в Официален вестник на Европейския съюз.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 23 април 2020 година.

За Европейския парламент

Председател

D.M. SASSOLI

За Съвета

Председател

G. GRLIĆ RADMAN
